

Наша газета

30.03.2009. * HOMEPE+ B P O J (70) 3 * PИK+ GODINA VIII * ISSN 1333-686X

*Христос воскрес!
Воистину воскрес!*

*Щешива Велька ноу!
Sretan Uskrs!*

ДЗЕНЬ КАРПАТСКЕЙ УКРАЇНИ

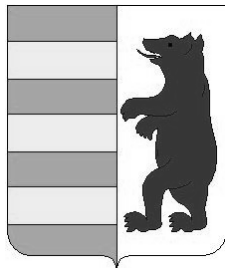
3 нагоди 70 рочніци преглашеня, 14. марца 2009. року означени «Дзень Карпатскей України»

У познатих подійох з початку II. шветовой войны, история дала барз скромну увагу подійом на території Закарпатскей України (Карпатска Україна, Подкарпатска Рус). Од октобра 1938. року по стредок марца 1939. року пришло до формованя держави, котра кратко тирвала, бо уж напредок Хорти Микош мал дозволу Гитлера завжац тоту територію.

Дня 14. марца у Хусту на заєднічкєй схадзкє членох влади Українскей Националнеї Ради, лидерох партії УНО, депутатох Соїму, премиєр-министер Августин Волошин преглашел самостойноц и сувереносц Карпатскей України. Дня 15. марца 1939. року, Соїм Карпатскей України потвердзел преглашенє державноци.

Августин Волошин

Кєд Карпатску Україну преглашєли за самостойну державу прилапєли додац, до дотєдишнього гербу автономії, котра була часц Чєхословацкєй, Тризуб св. Владимира Вєлького зоз крижом на штредньому зубу, алє створиц нови випатрунок уж нє сцигли.

Зоз актом о преглашеню независносци утвердзєне жє:

- Карпатска Україна независна держава,
- назва держави: Карпатска Україна,
- Карпатска Україна рєпублика з прєсидатєльом на чолє, котрого вибєра Соїм Карпатскей України,
- державни язик Карпатскей України українски язик,
- фарба державнєй застави Карпатскей України бєлава и жовта, з тим жє бєлава фарба горня, а жовта долня,
- державни герб Карпатскей України мєдвєдз у лївим червеним полуполю, и Тризуб св. Володимира Вєлького з крижом на стрєднім зубу
- химна Карпатскей України „Щє нє вмерла Україна“.

З тєй нагоди формована влада на чолє з Юлианом Рєваїом, котри бул и министр вонкашнїх дїлох, за министра нукашнїх дїлох вибрани Юрий Пєрєвузник, за министра приврєди и охрани вибрани Степан Клочурак, за министра финансийох и комуникації Юлий Брашчайко, министра здравя и социялнєй зашити Микола Долина и за министра просвити и рєлигийних питаньох Августин Штєфан.

Дня 14. марца 1939. року почала офєнзива Хортиових трупох на Карпатску Україну, котра закончена 18. марца. Пришло до зраженя на Червеним полю при Хусту, дзє шє Хортиовцом спротивєло 2.000 сичовикох и то слабо наоружаних. Нєшка на тим мєсцє подзвигнути памятник на чєсц тим цо бранєли Карпатску Україну.

Трєба наглашиц жє духовни вожд Карпатскей України бул наш краян, владика Дионизий Нїради. После розбиваня Карпатскей України, єдно число вибєженцох, прєйг Румунії, пришло до Югославії, дзє достали азил, и дзє були змєсцєни по наших мєстох у Сримє и Бачкєй, а помагал им наш народ, наша цєрква и „Просвита“.

Прєто и Союз Руснацох Українцох Сєрбії у юнию мєшацу того року, означи 70. рочніцу Карпатскей України, уводнє викладанє порихта др. Янко Сабашош, а будзє и приказани филм о Карпатскей України.

Богдан Виславски (Нови Сад)

ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА ЮЩЕНКА ЗАКАРПАТТЮ З НАГОДИ 70-ЛІТТЯ ПРОГОЛОШЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

В суботу, 14 березня 2009 р., Президент України Віктор Ющенко разом з дружиною Катериною був на Закарпатті, де взяв участь у заходах з нагоди 70-ліття подій, пов'язаних з проголошенням Карпатської України. Після покладання квітів до меморіальної дошки президента Карпатської України Августина Волошина біля будинку, де він проживав, Ющенко з дружиною взяв участь у молебні в пам'ять героїв Карпатської України, який відбувся в греко-католицькому Свято-Вознесенському соборі міста Хуст за участю представників місцевої влади, духовництва і місцевої громади.

Президент Віктор Ющенко на «Червоному полі»

Одна з церемоній була і вручення державних нагород з нагоди 70-річчя подій, пов'язаних із проголошенням Карпатської України, котра відбулася у приміщенні Хустської спеціалізованої загальноосвітньої школи ім. Августина Волошина. Серед нагороджених були колишні карпатські сичовики, науковці, громадські та культурні діячі, які роблять гідний внесок у вивчення спадку Карпатської України, відновлення історичної пам'яті нашого народу. Голова держави також вручив і паспорт громадянина України епископу Мілану Шашику.

У своєму виступі Віктор Ющенко наголосив, що місто Хуст є знаковим в історії Української держави. Адже саме тут 1919 року на Народних Зборах карпатські українці заявили про своє бажання жити в єдиній і соборній Україні. Тут 15 березня 1939 року була проголошена незалежна українська держава – Карпатська Україна. Президент підкреслив, що надзвичайно радий бачити у цій залі людей, які в 1939 році захищали Карпатську Україну. Від імені всього Українського народу Глава держави висловив їм слова найвищої поваги.

Після цього президент прибув на "Червоне Поле" поблизу Хуста Закарпатської області, де в березні 1939 року відбулися кровопролитні бої за Карпатську Україну. В цій святковій нагоді, Ющенко поклав квіти до пам'ятного Хреста, який встановлено в Меморіальному парку "Червоне Поле" на честь загиблих сичовиків. #

Підготовлено за даними з president.gov.ua; newsru.ua; ua-reporter.com; carpathia.gov.ua

VLADIMIRU PROVČIJU DODIJELJENO ODLIČJE PREDSEDNIKA UKRAJINE

U nazočnosti gradonačelnika Vojka Obersnela, predstavnika Rusina i Ukrajinaca u Hrvatskoj, te diplomata Veleposlanstva Ukrajine u RH, u Rijeci je 09. ožujka 2009., u salonu za primanje Gradske vijećnice, Nj.E. Markijan Lubkivskij predao kulturnom djelatniku Vladimiru Provčiju odličje „Orden za zasluge“ trećeg stupnja, kojim ga je odlikovao predsjednik Ukrajine Viktor Juščenko.

Nj.E. Markijan Lubkivskij, gradonačelnik Vojko Obersnel (iza) i Vladimir Provčij.

Predajući odličje, veleposlanik M. Lubkivskij je biranim riječima spomenuo veliku aktivnost Vladimira Provčija na kulturnom planu, naglašavajući da ukrajinska država visoko cijeni njegovo nesebično zalaganje usredotočeno na zbližavanje hrvatskog i ukrajinskog naroda, a također na upoznavanje hrvatske javnosti s povijesnim i kulturnim tekovinama Ukrajine. Njegova Ekscelencija je naglasio da uručenje ovog visokog odličja u godini kada Ukrajina i Ukrajinici u svijetu svečano obilježavaju 195. obljetnicu rođenja Tarasa Ševčenka ima i posebno značenje. U ovoj prigodi, veleposlanik je također istaknuo da Hrvatska može biti primjer drugima glede odnošenja prema nacionalnim manjinama.

Čestitajući V. Provčiju na dodijeljenom

odličju, riječki gradonačelnik Vojko Obersnel je rekao da i ovaj svečani događaj pokazuje da su nacionalne različitosti bogatstvo koje Rijeka ima i potiče.

Po naravi skroman, Vladimir Provčij je s vidnim uzbuđenjem zahvalio na dodjeli odličja, dajući do znanja da iskreno proživljava ovu visoku počast kojom se ocjenjuje njegov dosadašnji rad, ali da ovaj čin doživljava i kao snažan poticaj za buduća zalaganja na kulturnom planu Rusinske i Ukrajinske nacionalne manjine.

Laureat Vladimir Provčij s odličjem

O V. Provčiju bi se moglo puno govoriti, ali ono najosnovnije bi bilo, da je Rusin koji jednako njeguje rusinsku i ukrajinsku sastavnicu kulture, viši je medicinski tehničar (od nedavno u mirovini), a slikarstvom i širokom paletom kulturnih aktivnosti bavi se od 2001. god., afirmirajući razne vidove kulturnog amaterizma i suradnje u zemlji i inozemstvu. #

(Iz vlastitih izvora i tiska. Fotografije: Novi list, Rijeka)

NOVI DOKTOR ZNANOSTI

Dr.sc. Tetjana Fuderer

Na Katedri ukrajinskog jezika i književnosti u Zagrebu, pod mentorstvom red. prof. dr.sc. Milenka Popovića (u mirovini), asistent Tetjana Fuderer ovih je dana izvrsno obranila doktorsku disertaciju pod nazivom

„Sociolingvistički fenomen suržyka“.

Time je spomenuta katedra za predavača dobila i četvrtog doktora znanosti. #

NASTAVAK PROVČIJEVE IZLOŽBENE TURNEJE

Zagrebačka izložbena turneja Vladimira Provčija se nastavlja. Nakon postave u galeriji „Kupola“, a nakon toga u galeriji Grupe '69, izložba je, s dodatkom nekoliko novih slika, prenesena u Galeriju „Ruža“ pri Udruzi hrvatskih branitelja, Gundulićeva 45.

Izložba je otvorena 26. ožujka 2009. uz vrlo ukusno ukomponiran program. Nakon uvoda glavnog tajnika udruge Franje Pavičića, koji je na kraju formalno i otvorio izložbu, prof. Antun Abramović je pročitao kritiku prof. Đure Vidmarovića, koji stjecajem okolnosti nije mogao doći. Ugodno iznenađenje je bio nastup devetogodišnje Hene Katana koja je pročitala nekoliko dječjih pjesama iz zbirke „Ide svašta“ Jurija Lysenka i njegove kćerke Darije. Ukratko se predstavio i sam V. Provčij, koji je kasnije u duetu s kćerkom Tanjom otpjevao dvije rusinske pjesme. Na početku i na kraju, ukras programu je bio nastup zabavnog pjevača Stjepana Križana. Prava je šteta što odaziv publike nije bio veći, a pogotovo što nije bilo više članova spomenute udruge. Izložba je otvorena do 10.04.2009. #

U OČEKIVANJU IZBORA NOVOGA KRIŽEVAČKOGA BISKUPA

Ove je godine naš biskup mons. Slavomir Miklović proslavio svoj srebrni jubilej - 25 godina otkako je posvećen za križevačkoga vladiku. On 2009. navršava 75 godina života. Prema uredbi Svete Stolice (vrhovna uprava Katoličke Crkve) svaki ordinarij nakon navršanih 75 godina života pozvan je da se zahvali na službi. Sveta Stolica odlučuje da li će prihvatiti zahvalu ili biskupu povjeriti da još neko vrijeme vodi biskupiju. Prihvati li zahvalu, Sveta Stolica povjerava apostolskom nunciju (predstavnik Svete Stolice u državi) da provede uobičajeni postupak oko izbora novoga biskupa. On pojedinim osobama (svećenicima, a može i laicima) iz biskupije šalje strogo povjerljivo pismo s upitnikom o kandidatu ili kandidatima za biskupa. Nuncij za mišljenje o kandidatima obično pita i metropolitu, a ako to smatra potrebnim i neke druge biskupe. Nakon toga sve odgovore šalje u Rim na Kongregaciju za Istočne Crkve, koja je nadležna ustanova Svete Stolice za našu biskupiju, gdje se konačno odlučuje koji je od kandidata najdostojniji da bude imenovan biskupom. Kongregacija,

odnosno Sveta Stolica, svoju odluku saopćuje nunciju. On tada pozivlje kandidata da mu priopći izbor. Međutim, kandidat taj izbor može prihvatiti ili iz nekih objektivnih i subjektivnih razloga odbiti. Prihvati li imenovanje, nuncij javlja potvrđan odgovor na Kongregaciju i onda Sveta Stolica određuje dan kada će to javno obznaniti. Novoimenovani biskup tada određuje dan kada i gdje će primiti posvetu i izabire svoj biskupski grb s geslom. Prema pravilu koje je doneseno još na prvom sveopćem koncilu u Niceji 325. godine, kod posvete trebaju sudjelovati trojica biskupa. Ako se posvećuje u svojoj katedrali, što je uobičajeno, metropolit ga ustoličuje na biskupsku stolicu i time novi biskup preuzima upravu biskupije. Pozivam sve vas da se i vi uključite u ovaj izbor našega novoga vladike usrdno se moleći Duhu Svetomu na tu nakanu.

Nikola Nino Kekić – rektor gkt. Sjemeništa i župnik Gkt. župe sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu
(Božićno izdanje Župnog lista, prosinac 2008.)

SKUPŠTINA HRVATSKO-UKRAJINSKOG DRUŠTVA

U dvorani Hrvatske obrtničke komore u Zagrebu, 10. ožujka 2009. održana je redovita izvještajna skupština Hrvatsko-ukrajinskog društva. U nazočnosti gostiju iz krugova diplomatskog kora, među kojima i Veleposlanstva Ukrajine u RH, gospodarstvenika, predstavnika određenih državnih tijela i institucija, prosvjetara i organizacija ukrajinske nacionalne manjine, te općeg članstva, skupštinu je vodio njen predsjednik dr.sc. Franjo Gregurić.

Verzirano ekspeditivan, dr. Gregurić je vremenski optimalno racionalizirao tijek skupštine, tako da se u primjerenom trajanju uspjele obraditi niz tema iz standardnih točaka dnevnog reda. Ovo je bilo omogućeno i time što su svi materijali za skupštinu bili blagovremeno poslani članovima, tako da ih je glavni tajnik M. Kirinčić mogao prezentirati skraćeno u glavnim značajkama, a ne u cijelosti.

Nakon verifikacije zapisnika lanjske izvještajne skupštine, uslijedila su izvješća kojima su se u rekapitulacijskoj formi nazočni podsjetili na aktivnosti društva, od kojih su i takve kao organiziranje vrlo sadržajne posjete delegacije Ukrajinsko-hrvatskog društva iz Ukrajine Hrvatskoj. Nadalje, u povodu 75. obljetnice nametnute Velike gladi u Ukrajini, u suradnji s organizacijama ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj, društvo je izdalo brošuru „Holodomor 1932-1933.“, a također je organiziralo njeno predstavljanje u sklopu međunarodne akcije „Neugasiva svijeća“. Veliki pothvat je bilo organiziranje posjeta pripadnika Fonda Limić iz Ukrajine Poljicama u pradomovini Hrvatskoj. Pohvalno je naglašeno i povećanje kolektivnog članstva pristupanjem tvrtki Podravka, Elka, Pliva i Astra, a također i osnivanje novog ogranka društva u Primorsko-goranskoj županiji., kao i učlanjenje novih dvadesetak pojedinačnih članova.

U ovoj godini Hrvatsko-ukrajinsko društvo planira pojačati aktivnosti na proširenju gospodarske, kulturne i druge suradnje Hrvatske i Ukrajine, potaknuti opsežniji rad postojećih i osnovati nove ogranke, sudjelovati u organiziranju prijateljskih sportskih susreta, nastaviti suradnju s Fondom Limić, organizirati kulturna zbivanja poput međunarodne likovne kolonije, rada ljetne škole Rusina i Ukrajinaca, boravak djece iz Ukrajine u Selcu i sl. Planira se i bolje informiranje otvaranjem Internet stranice, povećanje članstva itd.

Uzvanici i članovi skupštine Hrvatsko-ukrajinskog društva

U raspravi je mr.sc. Feodor Fricki sažeto obavijestio o suradnji s Fondom Limić i tijekom njihove lanjske posjete Poljicama u Hrvatskoj. Predsjednik Koordinacije društava prijateljstva Andrija Karafilipović je iznio pohvalne momente u suradnji s hrvatskim državnim tijelima, a spomenuo i određene poteškoće poput asimetrije dotacija za rad društava gdje su u povoljnijem položaju društva prijateljstva sa zapadnim zemljama. Također je pohvalio suradnju Hrvatsko-ukrajinskog društva s Koordinacijom i u tom kontekstu obavijestio da će biti organizirana nešto veća izložba dječjih nagrađenih likovnih radova iz Ukrajine, a predložio je i još jedno predstavljanje

Dr.sc. Franjo Gregurić

Nj.E. Markijan Lubkivskyj

nedavno tiskane knjige o Velikom gladomoru 1932/33. u Ukrajini. Veleposlanik Ukrajine u RH Markijan Lubkivskyj vrlo se pohvalno izrazio o suradnji s ovim društvom, a glede njenog nastavka iznio je i niz prijedloga poput: postavljanja spomenika Ivanu Franku u Lipiku; tiskanja ukrajinsko-hrvatskog rječnika; spomena poznatom ukrajinskom fizičaru, osnivaču hrvatskog Instituta za istraživanje građevinskih materijala, Stepanu Timošenku; organiziranja konferencije o hrvatskom slavisti Vatroslavu Jagiću, pod nazivom «Jagić i Ukrajina», te promidžbe priznanja Holodomora genocidom. Ovi i drugi prijedlozi bit će razmotreni na upravnom odboru. #

Branko Fleković, Franjo Gregurić, Miroslav Kirinčić i Marija Mešić

U RIJECI PREDSTAVLJENA KNJIGA O GLADOMORU

U organizaciji KD Rusina i Ukrajinaca PGŽ „Rušnjak“ u Rijeci je 12. ožujka o.g., u srednjoj dvorani galerije Državnog arhiva, organizirano predstavljanje knjige o gladomoru „Genocidni zločin totalitarnog režima u Ukrajini 1932-1933. – HOLODOMOR“, na hrvatskom, koju je, uz potporu Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj, izdala zagrebačka udruga „HORUS“ – hrvatsko-ukrajinska suradnja.

Pred tridesetak posjetitelja, među kojima je bio i direktor Državnog arhiva Goran Crnković, koji je u ovoj prigodi nastupio kao predsjednik riječkog ogranka Matice hrvatske, knjigu je predstavio njen urednik dr. Jevgenij Paščenko. U svom uvodu, gospodin Crnković je govorio o kulturnoj i gospodarskoj suradnji između Hrvatske i Ukrajine, a dr. Paščenko je, uz kraći jezgrovit pregled povijesnih i političkih okolnosti u spomenutom periodu predstavio ovu svojevrsnu faktografsku zbirku prijevoda dokumenata, kazivanja i književnih ulomaka o gladomoru. #

VEČER POEZIJE U RIJECI

U organizaciji KPD Rusina i Ukrajinaca „Kaljina“, u Rijeci je 8. ožujka 2009. godine, u ciklusu „Večeri rusinske i ukrajinske poezije“, predstavljena poezija Ahnetke Kostelnik Balatinac. Inserte iz recenzije i pjesnikinjinog života govorili su članovi KPD „Kaljina“, a svoju poeziju čitala je sama autorica. Program je upotpunjen rusinskim i ukrajinskim pjesmama u izvođenju zbora spomenutog društva, a pod ravnanjem Borisa Denisjuka. #

BAL U OSIJEKU

U okruženju gotovo netaknute prirode, a ipak nadomak centra grada Osijeka, u Hotelu ZOO, na lijevoj obali rijeke Drave, Kulturno prosvjetno društvo Rusina i Ukrajinaca Osijek i ove je godine organiziralo, 22. po redu, kulturno-zabavnu večer na koju su se uz Rusine i Ukrajince odazvali i drugi gosti s raznih strana.

Bal je otvoren tradicijskim nastupom zbora osječkog društva, koji je pod ravnanjem prof. Šimovića otpjevao rusinsku "Večar majovi" i ukrajinsku pjesmu "Jihav kozak na vijnonjku". Potom se, bogatim programom pjesama i plesova, predstavilo KUD "Jakim Govlja" iz Mikluševaca. Između dvije plesne točke, dok su plesači presvlačili nošnje, svojim prvim nastupom se predstavio u osječkom društvu tek osnovani orkestar "Zabranjeno pjevanje", koji je pjesmama "Ked bi čarni očka" i "Kolomyjka" oduševio nazočne.

U KPD Rusina i Ukrajinaca Osijeka, nedavno osnovani orkestar „Zabranjeno pjevanje“ dobar je spoj starijih iskusnih glazbenika i mladih talenata.

Buran i najveći aplauz dobio je najmlađi član orkestra, devetogodišnji basist Matej Matus, koji je u roku od samo tri mjeseca sasvim ovladao instrumentom, iako njegove najviše pragove jedva doseže. Nakon završetka službenog dijela programa, uz već spomenuti osječki sastav zaplesalo se i ponovno zapjevalo. Mimo protokola, uzbujujući ugostitelje, kojima su se neplanirano hladile pripremljene delicije, "Zabranjeno pjevanje" je u plesnom prostoru skoro sat vremena zadržalo većinu gostiju. Svoj doprinos općem raspoloženju dali su i gosti koji su ostali za stolovima, jer su organizatori na svaki stol odložili brošuru s pjesmama iz repertoara "Zabranjenog pjevanja", te su se mnogi mogli pridružiti pjesmi.

Kada su konobari najzad namolili nazočne da sjednu za stolove, s glazbom je nastavio orkestar "Sivč" i tako je sve krenulo uvriježenim tijekom: ples, pjesma i opet ples. Bogata tombola (među inim i umjetnička slika, zlatnina, putovanja u Budimpeštu, LCD televizor...) pa opet pjesma, opet ples... pa ples srca... Što još reći? Trajalo je do jutarnjih sati.

Mato Surman

IZVADAK IZ ODLUKE SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE O RASPOREDU SREDSTAVA ZA POTPORU PROGRAMIMA UDRUGA NACIONALNIH MANJINA U RH U 2009. GODINI (od 06.03.2009.)	
1. SAVEZ RUSINA I UKRAJINACA U REPUBLICI HRVATSKOJ, VUKOVAR	1.110.000
1. Informiranje	315.000
1.1. List "Nova dumka"	240.000
1.2. List "Vjencić"	75.000
2. Izdavaštvo	95.000
2.1. Grupa autora - almanah „Misli s Dunava“,	25.000
2.2. Blaženka Horvat - „Sjećanja i saznanja“	20.000
2.3. Vlado Kostelnik - „30.godina Etnografske zbirke Rusina i Ukrajinaca RH“	20.000
2.4. Miroslav Kiš - „Djedovi“	15.000
3. Kulturni amaterizam	355.000
3.1. KUD "Joakim Hardi" Petrovci - folklor	95.000
3.2. KUD "Osif Kostelnik" Vukovar- folklor	47.000
3.3. KUD "Joakim Govlja" Mikluševci - folklor	58.000
3.4. KPD Rusina i Ukrajinaca, Zagreb - glazb./liter. sekcija	10.000
3.5. KPD Rusina i Ukrajinaca Osijek - folklor	30.000
3.6. KUD "Andrij Pelih" Šumeće - folklor	35.000
3.7. KD Rusina i Ukrajinaca, Vinkovci - folklor	30.000
3.8. KD Ru. i Ukr. PGŽ «Rušnjak» - Rijeka - likovna skupina	30.000
3.9. KPD Rusina i Ukrajinaca "Kaljinka" Rijeka - pjevački zbor	20.000
4. Kulturne manifestacije	345.000
4.1. "Petrovačko zvono 2009", Petrovci	100.000
4.2. "Mikluševci 2009", Mikluševci	30.000
4.3. "Dravski valovi", Osijek	25.000
4.4. "Dani kulture Rusina i Ukrajinaca" - "Rušnjak", Rijeka	30.000
4.5. Dani rusinske i ukrajinske kulture, Zagreb	10.000
4.6. Kulturna manifestacija ukrajinskog folklor, Šumeće	20.000
Režijski troškovi	130.000
2. UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE	572.000
1. Izdavaštvo	50.000
1.1. Oksana Martinjuk i Valentina Padurski - "Ridna Mova"	20.000
1.2. o. Nikola Stupjak - "Naše stoljeće"	15.000
1.3. o. Slavko Leščešen - "100-godišnjica župe Ukrajinaca grkokatolika u Lipovljanima"	15.000
2. KULTURNI AMATERIZAM	265.000
2.1. KPD "IVAN FRANKO" VUKOVAR	48.000
2.2. KPD «TARAS ŠEVČENKO» KANIŽA	60.000
2.3. KPD "UKRAJINA" SLAVONSKI BROD	57.000
2.4. KPD "KARPATI" LIPOVLJANI	85.000
2.5. "UKRAJINSKA ZAJEDNICA GRADA ZAGREBA" ZAGREB	15.000
3. KULTURNE MANIFESTACIJE	257.000
3.1. Centralna manifestacija "Susret Ukrajinaca", Kaniža	80.000
3.2. Smotra ukrajinske pjesme i plesa Ukrajinaca Lipovljani	32.000
3.3. Međunar. manifestacija "Dani ukrajinske kulture", Vukovar	25.000
3.4. 8. Smotra dječjeg stvaralaštva Rusina i Ukrajinaca Hrvatske, Slavonski Brod	30.000
Režijski troškovi	90.000
3. DRUŠTVO ZA UKRAJINSKU KULTURU, ZAGREB	90.000
1. Informiranje	80.000
1.1. List "Naša gazeta"	65.000
Režijski troškovi	15.000
2. Izdavaštvo	10.000
2.1. Aleksa Pavlešin i grupa autora - "Lipovljanske pisanice"	10.000
4. "RUSNAK" Društvo Rusina u RH, PETROVCI	20.000
1.1. "KONGRESNI DAN" - obljetnica 10. Svjet. kongr. Rusina	20.000
UKUPNO RUSINI I UKRAJINCI	1.792.000

RIJEČKA IZLOŽBA „UKRAJINA U SRCU“

U organizaciji Kulturnog društva „Rušnjak“, u Rijeci je, 09.03.2009. u galeriji Državnog arhiva, u postavi Vladimira Provčija, otvorena izložba slika ukrajinskih autora pod nazivom „Ukrajina u srcu“, a također i ukrajinskih uskršnjih čestitki. Za ovu izložbu slike iz svoje kolekcije posudio je ex-veleposlanik Hrvatske u Ukrajini Đuro Vidmarović, a čestitke g-đa Lidija Nikolić iz Zagreba.

slikarstva, otkupljivao je reprezentativna djela predstavnika određenih likovnih smjerova, stvorivši tako vrijednu osobnu kolekciju. Iz nje je za ovu prigodu odabrao slike nastale krajem socijalističkog perioda, te ranih godina nakon osamostaljenja Ukrajine. To je ujedno i specifičnost ove izložbe, a za posjetitelje je bilo posebno vrijedno to što je prof. Vidmarović nakon otvorenja izložbe održao

U danim uvjetima – jako dobar odaziv ljubitelja slikarstva

Đuro Vidmarović

Markijan Lubkivskij

Vrstan nastup nedavno osnovane riječke ženske klape „Gondola“

G. Crnković M. Lubkivskij i V. Provčić

U programu otvorenja izložbe, nazočnim posjetiteljima, među kojima i predstavnicima udruga s kojima KD „Rušnjak“ surađuje, uz predsjednika KD „Rušnjak“ Vladimira Provčija, obratili su se i veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Markijan Lubkivskij, kao domaćin – ravnatelj Državnog arhiva u Rijeci Goran Crnković, sestra vlasnice kolekcije čestitki Nada Bergeron te vlasnik kolekcije slika Đuro Vidmarović, koji je izložbu i otvorio.

U vrijeme obnašanja dužnosti veleposlanika, kao poklonik umjetnosti, prof. Vidmarović se u Kijevu kretao u umjetničkim krugovima, poglavito književnim i slikarskim. Kao vrstan poznavatelj

kratko jezgrovito predavanje o predstavljenim slikarima. Opisujući njihove likovne eksponate, te izravno ukazujući na specifične elemente pojedinih slika, dao je dragocjenu spoznajnu sastavnicu.

Glede izloženih uskršnjih čestitki, uz visoke estetske kriterije pri odabiru, posebno vrijedno je to što se mogao steći pregled njihovog tiskanja u ukrajinskoj dijaspori diljem svijeta, te ilegalno u Ukrajini u periodu SSSR-a, kada je to bilo zabranjeno. U vitrinama su bile izložene drvene ukrajinske pisanice i drugi narodni suveniri.

Na kraju je Vladimir Provčić s kćerkom Tanjom otpjevao dvije rusinske pjesme, a zatim je nastupila ženska klapa „Gondola“. #

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВЕЧІР В ЗАГРЕБІ

В приміщенні КПТ-ва русинів і українців в Загребі, 19 березня ц.р. відбувся шевченківський вечір. У вступному слові голова т-ва Славко Бурда, вітаючи присутніх, короткою довідкою згадав про святкове відзначення 70-ліття проголошення Карпатської України.

Як викладач виступила філолог, с. Адріана Томків, ЧСВВ

Члени т-ва зацікавлено провадили багату програму вечора

Славко Бурда

с. Адріана Томків

М. Мостепанюк

з дуже цікавою, докладно опрацьованою, темою «Бог в житті і творчості Тараса Шевченка». У складі викладання прозвучали і Шевченкові вірші, котрі з нюансованим відчуттям декламувала сестра-кандидатка Мирослава Мостепанюк. Музичний «присмак» вечора подала сопрано Таяна Седек, відспівавши низку українських і русинських народних пісень у супроводі Драгани Петрович на синтезаторі. Вдалою була і мала принадна фото-виставка картин і рисунків Тараса Шевченка. #

В ОДНОМУ ВЕЧОРІ – ПРО ШЕВЧЕНКА І ПРО ГОЛОДОМОР

В п'ятницю, 13 березня ц.р., у місцевому суспільному домі в Липовлянах КПТ українців «Карпати» провело літературний вечір Тараса Шевченка, а в тій самій нагоді представлена і недавно друкована хорватською мовою книжка про голодомор в Україні 1932/1933 рр. у виданні т-ва «ХОПУС» - хорватсько-українська співпраця з допомогою Посольства України в Хорватії.

У виконанні програмі товариство ангажувало всі свої потенціали. Після вступного слова голови т-ва Іванки Слота, промову про Шевченка, котру підготував о. Ярослав Лецишин, прочитали Ірина Матієвич і Анкіца Мркша, а Шевченкові вірші декламували шестеро молодших членів т-ва й двоє діток. З огляду, що в цьому осередку і старші українці слабше володіють українською мовою, окремо лемки, а молодші майже ніяк, приємно було почути декламаторів, які постаралися навчити і прочитати вірші українською, а не в перекладі.

Хор відспівав низку пісень на Тарасові слова

Євгеній Пащенко

В одному вечорі – про Шевченка і про голодомор

(Гарна вістка, що віднедавна зі Загребу, щосуботи в Липовляни приїжджає професорка Марінка Улага викладати українську мову, але, нажалі, в класі лише два учні.) Вечір збагачений, візуально і програмою, виступом хору, котрий, у супроводі Марії Поляк на акордеоні, виконав низку пісень на Шевченкові слова. (Не було ніякого знаку, що це буде остання нагода спілкуватись зі своїм парохом о. Ярославом Лецишином, котрий того вечора співав в хорі.)

Після Шевченківської частини вечора, професор зі загребської Кафедри української мови і літератури др. Євгеній Пащенко, представив книжку «Голодомор – геноцидний злочин тоталітарного режиму в Україні 1932-1933 рр., недавно видану в Загребі хорватською мовою. Після насичено укомпонованої доповіді про трагічні факти й історичні та політичні обставини того часу та сьогоднішні наслідки, присутні могли купити книжку по її звичайній ціні сто кун. #

IZBORNA SKUPŠTINA KPDU „KARPATI“ U LIPOVLJANIMA

Jedno od najaktivnijih amaterskih društava ukrajinske nacionalne manjine u RH, KPDU „Karpati“ iz Lipovljana, održalo je 28. veljače 2009. god. redovitu, po redosljedu petu, izbornu skupštinu. Uz članove društva na skupštini su bili nazočni i brojni gosti – predstavnici

Ankica Mrkša, Ivanka Slota i Emil Ovad

lokalne samouprave, kulturnih i prosvjetnih institucija, društvenih organizacija i amaterskih KPD-a s kojima su „Karpati“ u proteklih 16 godina od osnutka razvili bogatu suradnju.

Nakon nastupa mješovitog zbora i kraćeg folklorno-plesnog programa na početku, uslijedio je izvještajni dio dnevnog reda, u kojem je predsjednik društva Mirko Fedak dao pregled onih glavnih od brojnih aktivnosti u proteklom periodu, koji se uz gostovanja i priređivanje vlastitih manifestacija sastojao i od organizacijskog restrukturiranja aktivnosti. Uz ovo, dano je i financijsko izvješće kao i nadzornog odbora. Sva izvješća su bila pozdravljena aplauzom nazočnih, a zatim su i jednoglasno prihvaćena.

Gosti i članovi KPDU „Karpati“

Formalne razrješnice nije bilo jer je to, po tumačenju predsjedavajućeg Emila Ovada sadržano u automatizmu izborom novog predsjedništva, te se prešlo na izborni dio skupštine. Jednoglasno je izabrano 11 članova upravnog i tri člana nadzornog odbora, za predsjednicu Ivanka Slota, dopredsjednika Roman Ovad, a za tajnika Emil Ovad. Na kraju su, u obraćanju, i brojni gosti poželjeli puno uspjeha u daljnjem radu. #

ZAGREBAČKA IZLOŽBA NAGRAĐENIH RADOVA DJECE IZ UKRAJINE

Zalaganjem Vladimira Pročija, predsjednika Društva Rusina i Ukrajinaca „Rušnjak“ Primorsko-goranske županije, u Hrvatsku je, pod nazivom „Srebrno zvonu“, stigla putujuća izložba nagrađenih likovnih radova djece i mladih iz Ukrajine. U suradnji spomenutog društva i Gradske knjižnice u Zagrebu, ovi likovni radovi su 18. ožujka o.g. izloženi na dječjem odjelu knjižnice, Starčevićev trg 4, a izložba će trajati do 04.04.2009. Primjereno mjestu izlaganja, inicijativom voditeljice Središnje knjižnice Rusina i Ukrajinaca Katarine Todorčev Hlača, iz fundusa te knjižnice uz slike su izložena i reprezentativna dječja knjižna izdanja iz Ukrajine. #

Dio izloženih radova djece iz Ukrajine

«...НЕ ЗАБУДЬТЕ ПОМ'ЯНУТИ НЕЗЛИМ ТИХИМ СЛОВОМ. »

Траурний куток у спільному залі домівки

Тіло покійного о. Ярослава Лецишина

Останнє прощання

В церкву могла стати лиш менша частина людей, котрі прийшли на похорон

14 березня цього року, українську громаду в Хорватії, Боснії та інших краях колишньої Югославії, а і ширше, вразила жалобна вістка – у Липовлянах, нагло й завчасно помер парох, протоієрей, отець-ставрофор Ярослав Лецишин. Ще все важко уявити цю гірку реальність. Та ще напередодні, під час Шевченківського вечора, для якого літературну частину підготував о. Лецишин, а і співав в хорі, липовлянци спілкувалися зі своїм парохом і другом.

В середу, 18-ого, отець Ярослав похований на липовлянському кладовищі. Після обряду похорону священиків, а потім і Заупокійної літургії котру, разом з більшістю священиками Крижевецької єпархії, правив владика Кир Славомир, на цвинтар покійника випроводили 7-8 сот парафіян і других липовлянців, а так само приятелів і знайомих, котрі приїхали з інших місцевостей та з закордону.

В церкву могла стати лиш менша частина на похорон людей, що прибули на похорон. На літургії, з рідними покійного були присутні і римо-католицькі священики з Липовлян та околиці, монахині, представники міської управи, Посольства України в РХ, громадських організацій, українських товариств, а також і культурні діячі та інші.

Під час літургії, у відповідному моменті, зачитані телеграми співчуття, а між ними і телеграми депутата Хорватського парламенту пані Іванки Роксандич, та Посла України в Хорватії Маркіяна Лубківського. Після читання телеграм, з покійним о. Ярославом попрощалися від імен українців з Боснії - боснійський вікар о. Михайло Стахник; української громади Липовлян та Хорватії – Іван Семенюк; липовлянського КМТ-ва «Карпати», котрого о. Ярослав був активним членом, - Еміл Овад; Товариства української культури, в якому о. Ярослав був членом редакції «Нашої газети», - Алекса Павлешин; а від імені рідних – о. Фелікс Фігурик.

Давнє бажання о. Ярослава було, щоб на його похороні хор, згаданого КПТ-ва «Карпати», відспівав Шевченків «Заповіт». З глибокої жалоби, хор не міг співати і тому ці вірші прочитано. #

Хрест несли члени КМТ-ва «Карпати»

Разом з владикою Кир Славомиром літургію співслужили і священики Крижевецької єпархії

Лице покійного накрили о. Іван Барцевський і о. Петро Рипчин, котрий і прочитав промову владика Кир Славомира

Від імені священства прощався о. Михайло Стахник, а від імені рідних - о. Фелікс Фігурик

Над гробом, стримуючи траур, Еміл Овад прочитав «Заповіт» Т.Г.Шевченка

Покійного о. Ярослава Лецишина поховали декан славоносський о. Іван Барцевський і боснійський вікар Михайло Стахник

IN MEMORIAM о. SLAVKO (JAROSLAV) LEŠČEŠEN

Fonogram obraćanja vladike križevačkog Kir Slavomira, pročitanog na pogrebnoj liturgiji о. Jaroslava Leščešena, u Lipovljanima 18. ožujka 2009. godine.

Otac Jaroslav Leščešen, sin Gregora i Ane, rođene Pryhoda, rodio se 25. travnja 1956. god. u parohiji Devetina u Bosni i Hercegovini. Za svećenika je rukopoložen 15. svibnja 1983. god. u svojoj rodnoj parohiji Devetini. Gimnaziju i teološki studij završio je u Rimu, a nakon ređenja otišao je na dušobrižničku ispomoć i usavršavanje engleskoga jezika u Ameriku, na poziv tamošnjega mitropolita ukrajinske grko-katoličke crkve sa sjedištem u Filadelfiji. Nakon povratka iz Amerike, preuzeo je 1. ožujka 1984. parohiju i brigu za duhovni život časnih sestara svetoga Vasilija u Osijeku. Godine 1987., imenovan je duhovnikom Grko-katoličkog bogoslovnog sjemeništa Križevačke eparhije sa sjedištem u Zagrebu, gdje je i bio određeno vrijeme, a 20. rujna 1987. god. dolazi na župu u Lipovljane.

Otac Jaroslav je za Križevačku eparhiju bio veliki dar od Boga, a njegovo svećeničko služenje je bilo trostruko. Naime, osim pastoralne službe u Lipovljanima, otac Jaroslav je od 15. listopada 2004. godine vršio važnu ulogu kancelara Križevačke eparhije, što je obavljao vrlo marljivo i pedantno. Od 1. studenoga 2000. godine imenovan je ravnateljem Karitasa Križevačke eparhije, a bio je i član hrvatskoga Karitasa.

Njegovu ulogu oko obnove i uređenja crkvenih objekata u ovoj parohiji teško je procijeniti. Iza sebe je ostavio, kao što se i vidi, novosagrađeni i uređeni župni dvor, a također i kompletno izvana i iznutra uređenu župnu crkvu te ogradu oko nje. Razumije se, i uz pomoć vjernika, s velikim marom i ukusom je održavao i uređivao parohijsku kuću.

U ovoj prigodi, dragi oče Jaroslave, želim ti zadnji put zahvaliti za sve dobro što si učinio za našu crkvu. Neka te Gospodin nagradi za sva dobra djela, na tvoje slabosti neka gleda kao milosrdni sudac, a Presveta Bogorodica neka ti bude zagovornica pred svojim Sinom Isusom Kristom.

Vladika križevački Slavomir

U poslijepodnevnim satima 14. ožujka ove godine, u Lipovljanima je iznenada preminuo protojerej, otac-stavrofor Slavko (Jaroslav) Leščešen, lipovljanski gkt. paroh. U nazočnosti svećenika Križevačke eparhije, rodbine, predstavnika lokalne vlasti, Veleposlanstva Ukrajine u RH, građanskih organizacija, župljana i brojnih prijatelja iz Hrvatske i inozemstva, sahranjen je na lipovljanskom groblju 18.03.2009.

о. Ярослав Лещишин
о. Slavko (Jaroslav) Leščešen
1956 – 2009

14 березня ц.р., післяобіду, в Липовлянах несподівано помер протоієрей, отець-ставрофор Ярослав Лещишин, липовлянський гкт. парох. В присутності майже всіх священиків Крижевецької єпархії, рідних, представників місцевої власті, Посольства України в РХ, громадських організацій, парафіян і численних приятелів з Хорватії і з закордону, похований на липовлянському кладовищі 18 березня 2009 р.

Oče Jaroslave, molimo Gospoda da Vas spomene u carstvu svome, a Vama zahvaljujemo za sve dobro koje ste, kao naš član, s nama nesebično dijelili.

Društvo za ukrajinsku kulturu

Отче Ярославе, благаємо Господа нехай пом'яне Вас у царстві своїм, а Вам велика подяка за все добро, котрим Ви, як наш член, не жалуючи, ділилися з нами.

Товариство української культури

Переклад фонограми промови владики крижевецького Кир Славомира, прочитаної на похоронній літургії о. Ярослава Лещишина, у Липовлянах 18 березня 2009 р.

Отець Ярослав Лещишин, син Григора і Анни, дів. Прихода, народився 25 квітня 1956 р. в парафії Дев'ятина в Боснії і Герцеговині. За отця висвячений 15 травня 1983 р. в своїй рідній парафії Дев'ятині. Гімназію і студії теології закінчив в Римі, а після висвячення від'їхав на священичу допомогу й доучування англійської мови до Америки, на запрошення митрополита української греко-католицької церкви з центром у Філадельфії. Після повернення з Америки, перевзяв 1 березня 1984 р. парафію і старання над духовним життям сестер василіянок в Осіску. В 1987-му році поставлений за духовника Греко-католицької богословної семінарії Крижевецької єпархії з центром в Загребі, де і перебував якийсь час, а 20 вересня 1987 р. іде на парафію в Липовляни.

Для Крижевецької єпархії отець Ярослав Лещишин був від Бога великий дар, а його священича служба була потрібна. Тобто, крім пасторальної служби в Липовлянах, отець Ярослав від 15 жовтня 2004 р. мав важливий обов'язок канцелара Крижевецької єпархії, що виконував дбайливо й пильно. Від 1 листопада 2000 р. призначений за директора Каритасу Крижевецької єпархії, а був і член Хорватського Каритасу.

Щодо обновлення й обладнання церковних об'єктів в цій єпархії, його роль важко оцінити. Як і видно, після себе залишив новозбудований і обладнаний парафіяльний дім, а також в середині й зовні обновлену парафіяльну церкву і огорожу навколо неї. Також і з допомогою парафіян з великою дбайливістю і смаком отримував і порядкував парохіяльний дім.

Дорогий отче Ярославе, з цього приводу бажаю останній раз тобі подякувати за все добро, яке ти вчинив для нашої Церкви. Нехай Господь Бог нагородить тебе за твої добрі діла, на твої слабості нехай дивиться як милосердний, суддя, а Пресвята Богородиця нехай замовляє тебе перед своїм Сином Ісусом Христом.

Владика крижевецький Славомир.

ШАНУЙМОСЯ, Й НАС ШАНУВАТИМУТЬ

(Скорочено редактором Нашої газети)

10 березня у Спілці письменників України столичний Видавничий центр «Світ успіху» (www.svit-uspihu.com.ua), який вже не перший рік спеціалізується на випускові «іміджевих» видань, презентував першу підготовлену і видану в Україні фундаментальну україно-англомовну книгу біографічних нарисів «Українського цвіту по всьому світу». (....)(усього 90 осіб з 23 країн). (.....)

Підготовлено книгу до друку на основі матеріалів, наданих представленими в ній особами: їхніх спогадів про Батьківщину, розповідей про професійну та громадську діяльність, родини та особисте життя. Непересічність цього видання у тому, що це перше такого стибу вітчизняне видання: формат А4, тверда обкладинка, крейдований папір, повнокольоровий друк. (.....)

Керівник проекту Марія Чепіжко

Присутні на презентації книги «Українського цвіту по всьому світу»

Підготовлено книгу до друку на основі матеріалів, наданих представленими в ній особами: їхніх спогадів про Батьківщину, розповідей про професійну та громадську діяльність, родини та особисте життя. Непересічність цього видання у тому, що це перше такого стибу вітчизняне видання: формат А4, Тверда обкладинка, крейдований папір, повнокольоровий друк.

На презентації, ведучим якої був поет Петро Осадчук, виступили керівник Управління з питань закордонного українства МЗС України Василь Боєчко, народний депутат України Петро Ющенко, лауреат Шевченківської премії письменник Михайло Слабошпицький, Голова Міжнародної громадської організації «Четверта хвиля» етнологураолог Олександр Шокало, генеральний директор Видавничого центру «Світ успіху» Неоніла Струк, директорка Катехитичного педагогічного інституту Українського католицького університету сестра Луїза (Бразилія), заступник Голови правління Спілки українців Латвії Анатолій Скальський, громадський діяч Богдан Горинь, письменник Віталій Карпенко. Наприкінці видавців щиро привітали представники Черкаського земляцтва.

Цікавою й розмаїтою, попри певну камерність заходу (завважимо – не з вини організаторів) була його мистецька

частина. Прозвучали народні й авторські пісні у виконанні народного артиста України Павла Дворського, заслуженого артиста України і Туркменістану Вячеслава Гоги (мистець презентував пісню «Чужі береги» авторства Антоніни Листопад та Василя Візюка), фольклорного гурту «Кросна», інших мистців.

З небагатьох вад книги, на що наголосив, зокрема, колишній директор Інституту досліджень діаспори Б.Горинь, слід назвати, передовсім, наведення неперевічених або ж сумнівних даних (у тому про кількість наших співвітчизників в країнах оселення). Також зазначалось, що 90 осіб з-поміж багатомільйонного закордонного українства – замало.

Беручи під увагу, що автори проекту наголосили на його продовженні, як також на актуалізації співпраці з науковцями, маємо силу на створення наступних праць (так потрібних не лише в Україні суцям), досконалість яких «зупинятиме» охочих критикувати.

Книга, що знайомить з нашими славетними співвітчизниками, попри зазначені і не названі хиби (зокрема, суттєвого «осучаснення» потребує надана журналістом Станіславом Лазебником інформація про закордонне українство; варто також було висвітлити, бодай лапідарно, діяльність Української Всесвітньої Координаційної Ради, Товариства «Україна-Світ», Інституту дослідження української діаспори Острозької академії та Інституту досліджень діаспори), має бути, поза сумнівом, в усіх шкільних та обласних наукових бібліотеках України, вищих навчальних закладах, органах державної влади центрального та регіонального рівнів. Як також – в українських осередках за кордоном, провідних бібліотеках країн оселення наших співвітчизників. Ми ж чекаємо на продовження проекту (на цьому наголосила його керівник Марія Чепіжко), який уможливить появу цікавої й актуальної інформації, зокрема, на електронних носіях та у «всесвітньому павутинні». Останнє особливо важливо з огляду на те, що це значно здешевить вартість проекту і дозволить гідно «представити себе» у будь-якому куточку земної кулі.

Ігор Винниченко,

директор Інституту досліджень діаспори

ASOCIJACIJE NA OVDAŠNJE POŠTIVANJE ZASLUGA

Nedavno, čestitajući V. Pročiju na visokom odličju od predsjednika Ukrajine, primijetih, u sebi, da ovdje već imamo lijepu kolekciju tih odličja. Ovakvo maluobrojnu nacionalnu manjinu to bi trebalo ispuniti opravdanim blistavim ponosom, pa se zbunih zašto me je pritom ipak zapljusnuo val sumornih misli i asocijacija. Na primjer, jednog našeg kulturnog djelatnika, laureata spomenutog odličja, odlikovao je i predsjednik Republike Hrvatske. A mi? Valjda, što po staroj mudrosti «među svojima nitko nije postao prorok», naši su kriteriji izrelativizirani tako da su istovremeno i nedostižno previsoki i inflatorno niski. Zapravo, ne sjećam se da je ijedan od tih laureata dobio dostojnu satisfakciju i od svojih ovdašnjih sunarodnjaka. A što onda reći za sve druge pregoaoce? Naće se pokoja serijska diplomica, ali...

«Zgodna» su dva davna zagrebačka slučaja prigodne akcije

«dodiplomljenja», od kojih je jedan imao sve oznake masovke, jer je dodijeljeno nekoliko desetaka diploma – da svima bude pravo. «I onom tko je kosio, i tko je tek vodu nosio». Naravno, ovakvo inflatorno destimulativno nagrađivanje više govori o potpisnicima «diploma» nego o slavodobitnicima. Primjeri dugogodišnjeg samoprijegornog rada i njegovih očitih rezultata, skoro kao da su iritantni okruženju. Ostale su samo uljudene geste prema kolektivitetima (zahvalnica, diploma, slika, butelja, knjiga bez ili s posvetom...), no zaslužnom pojedincu... čak ni kurtoazija.

Hoće li zaživjeti davni standardi? U protivnom, ako se ne iskažu oni koji sebe veličaju zauzimajući poziciju superiornog «dodjeljivača», možda će doći do izražaja takvi novodošli s kojima svijet počinje, jer samo tako je moguće za jutarnje «ho-ruk» već na večer segnuti za lovorikama. Povijest poznaje i samookrunjene glave. A.P.

SJEĆANJE NA BREZU

Tamo, u dalekom kraju, brezove šume prostiru se u nedogled. A ovdje, breza se pitomo udomačila kao da je autohtona. Sade je u grupi, za ukras. Ipak, kada je i samonikla, uklapa se. Raste zajedno ili tek malo izdvojeno da ne smeta okolnom drveću. Unosi ugodnu raznolikost u krajolik. Onako vitka i nježna, s tugaljivo opuštenim tananim krajevima grana, izaziva sentiment pjesnika, pisaca i slikara. Na radost je svem okruženju.

Boraveći u kraju kojim je nekoć bio očaran i pisac Josip Kozarac, uvijek osjetim ugodan nemir i ustrelalost duha pri susretu s krajolikom i življenjem koje u neminovnosti tzv. progressa, ipak uspijeva zadržati dio davne egzotične, skoro svetačke smirenosti i umjerenog ritma. No, i očuvana sredina sadrži svoje manje poetične prirodne sastavnice koje s vremena na vrijeme skrenu pozornost.

Sjećam se bajkovite breze koju sam, prolazeći mimo, s tihim ushićenjem redovito milovao pogledom diveći se njenoj skromnoj ljepoti. Bila je umilna svima, pa i pticama koje su je posjećivale. I upravo joj ptice «podariše» imelu. (Tko je zaboravio, neka se podsjeti na koji se način razmnožava ova poluparazitna zimzelena biljka.) A imela, sukladno svojoj naravi, svojim je žilama urasla duboko u tkivo breze, sisala njen slatki sok od kojeg je u svojem zelenom lišću spravljala vlastiti ljepljivi sadržaj. Svoje bolno gostoprimstvo breza je pravdala tobožnjom uzajamnošću, jer eto, sada i na njenim granama ima trajnog zelenila koje je i njeno jer - to je sok soka njezina.

Plodno tlo u korijenu breze sebi je našao - bršljan. Naoko bezazlen, iako prikriveno otrovan, rastao je i zavodnički obavijao brezu. To je čista ljubav, ta on nije parazit poput imele. Što više, čak će osloboditi brezu od tog nametnika. Samo dok se razvije i dosegne je. U toj nadi, breza je trpjela rovarenje svoje nježne kore, za koju se bršljan prihvaćao prorastanjem svojih tankih korjenčića.

Obećanje je držano. Kroz neko vrijeme imela je uvenula jer iz sasušene grane, koju je bršljan sasvim obavio, za nju nije više bilo brezinog soka.

Bršljan je nesmetano rastao i dalje, jer zbog njegovog otrova nitko ga nije ometao. Sasvim je obavio stablo i deblje dijelove grana, tako da je prevladala njegova mrko-zelena boja, a brezino zakrčljalo lišće više nije dolazilo do izražaja, kao ni prekrivena nekoć bijela kora. Sada je bila tek častan potporanj uzvišenom cilju vječnog zelenila, iako se time izjednačila s okruženjem te je glavninu godine bila neuočljiva.

U sjećanju je ostala nekadašnja produhovljena ljepota breze, i nekakav sjetan tihi odjek, kao da lahor kroz krošnje šapuće: «... bila nekoć jedna breza...».

Baka Zosja

ЗГАДКА ПРО БЕРЕЗУ

В далекому краю, березові ліси розстелені до небокраю. А тут, береза узвичаїлася мов автохтонна. Насаджують її групами, як прикрасу. А якщо є і саморосла, вписується. Росте разом з іншими, або неподалік, щоб не заважати іншим деревам. Надає приємну різноманітність пейзажу. Струнка й ніжна, з сумовито опущеними кінцями гілок, викликає сентимент у поетів, письменників і художників. Вона росте на радість усім навколишнім.

Перебуваючи в краї, котрим колись-то був зачарований і письменник Йосип Козарак, завжди відчуваю приємний неспокій і трепет душі при зустрічі з краєм і життям, якому в невблаганному темпі т.зв. прогресу, все-таки вдається зберегти частину давнішої екзотики, майже святого спокою і помірної неспішності. Але, і збережений осередок має свої природні, менш поетичні компоненти які, час від часу, звертають на себе увагу.

Пригадую казково прекрасну березу, яку, проїжджаючи, з тихим зворушенням все пестив поглядом, дивуючись її скромній красі. Була улюблена всіма, та і птахами котрі її відвідували.. І якраз птахи "подарували" їй омелу. (Хто забув, хай пригадає собі яким способом ця вічнозелена рослина напівпаразит розводиться.) А омела, за своєю природою, своїми жилами глибоко вросла в тіло берези, ссала її солодкі соки і в своєму листі з них виробляла свій липкий сік. Таку болючу гостинність береза виправдовувала буцімто взаємністю, бо ось, і на її гілках тепер є вічнозелене листя котре майже і її, бо то - сік соку її.

Між корінням берези, родючу землю знайшов собі плющ. Про людське око сердечний, хоч прикрито отрутний, ріс і пестливо обіймаючи поступово обвивав березу. Та то чиста любов, бо він не паразит як омела. Ще краще, він березу навіть звільнить від того загарбника. Хай лиш тільки розростеться і досягне її. З тою надією, береза терпіла коли розривалась її кора, за котру плющ чіпався, проростаючи в неї своїми тоненькими корінчиками.

Обіцянку виконано. За якийсь час омела зів'яла, бо для неї, з усохлої гілки, котру плющ зовсім обвив, більше не було березового соку.

Плющ і далі безборонно ріс, бо через його отруту, ніхто йому не перешкодив. Зовсім обвив стовбур і грубіші частини гілок, так, що переважив його темно-зелений колір, а березове хирляве листя майже і не помічалось, як і плющем покрита, колись біла, кора. Береза тепер була славним фундаментом для піднесеної мети вічнозеленості, хоча таким чином злилася з оточенням, і більшість року була непомітною.

У спогадах залишилася колишня тендітна краса берези, а також і якийсь тихий сумовитий відголос, мов би вітрець в кронах шепотів: "... була колись красива берізка...".

Бабуця Зося

Tiskanje mjesecnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

За опубліковані статті платиться гонорар

Objavljeni članci se honoriraju

I M P R E S S U M	Izdavač: Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb, Domagojeva 11, CROATIA Poslovni m.: Privredna banka Zagreb 2340009 – 1110045869	Naša gazeta izlazi 10 puta godišnje kao mjesecnik sa stankom u srpnju i kolovozu Glavni i tehnički urednik: Aleksa Pavlešin E – mail : aleksa.pavlesin@zg.t-com.hr duk@zg.t-com.hr	Prijelom i dizajn: A.Pavlešin Fotolit: HADVA TISAK d.o.o. Tisak: FILEDATA d.o.o. U Zagrebu, 30.03.2009. Naklada: 400 primjeraka Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884
	Publiciranje autorskih članaka ili citiranje drugih izvora ne znači ujedno da redakcija „Naše gazete“ i dijeli izložene stavove i mišljenja, niti jamči istinitost tuđih navoda.		Публікування авторських статей або цитування інших джерел не означає, що редакція «Нашої газети» поділяє ті самі твердження й думки, або гарантує точність чужих наведень.

КИЇВЩИНА. Кінець XIX – поч. XX ст.

Чоловічий костюм. Сорочка з домотканого полотна. Пазуха, комір, низки рукавів та рукава біля пройми вишиті червоно-чорними нитками хрестиком. Штани широкі, з сурового полотна, підперезані широким поясом. Свита пошита «до ряс». Стоячий комір, поли та «закавраші», обшиті шкірою. Висока шапка із сивого смушку. Чоботи з невисокими халявами.

Жіночий костюм. Сорочка з домотканого полотна. Вишивка на пазусі, уставках та чохлах виконана хрестиком. Баєва юпка пошита «на три вуси» з великим вилочистим коміром. Запаски з домотканої шерстяної тканини. Крайка з китицями зав'язана на лівому боці. Вишитий очіпок затягувався на потилиці стрічкою. Чоботи червоні на високих «корках».

В. Миронов / А. Перепелиця
Т. В. Косміна / З. О. Васіна

УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ

www.hllab.dp.ua

КИЇВЩИНА ПІВДЕННА. Кінець XIX - початок XX ст. Весільне вбрання молодих

Основним елементом вбрання молоді була вишита сорочка. Поверх сорочки вдягали шиту з купованої тканини спідницю. Поверх спідниці вдягали фартух. Урочистим елементом вбрання молоді вважалась свитка з довгими або короткими рукавами. Юпку шили із зеленого сукна. На ногах – червоні сап'янові чобітки. Обов'язковим елементом був віночок і вишитий рушник.

Оснoву вбрання молодого становила вишита сорочка. Святкові штани шили з купованої тканини. Ознаку молодого становила весільна хустка за поясом. Верхнім одягом була свита. Голову молодого прикрашала висока шапка. На ногах – рантові чоботи.

